

Дзвінскі ўзгорак

Кроч на свой родны,
дзвінскі ўзгорак,
каб глядзець у будучую сінь

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА ВІЦЕБСКАГА РАЁНА, №2 (71)
СТУДЗЕНЬ 2018 ГОДА

ПАМЯЦЬ

ПЛАНЫ ІНІЦЫЯТЫВЫ «ХАЙСЫ»

Сябры грамадзкай ініцыятывы «Хайсы», якія правялі 14 студзеня свой сход у Віцебску, падвялі вынікі зробленага і вызначыліся з плянамі на год сёлетні.

У сувязі з прысутнасьцю на сходзе новых людзей кіраўнік ініцыятывы Ян Дзяржаўцаў прыгадаў асноўныя факты папярэдняй дзейнасьці арганізацыі.

Ён распавёў, што за тры гады, дзякуючы намаганьням сяброў ініцыятывы "Хайсы", грамадзкасьць Віцебшчыны дый усёй Беларусі даведалася пра існаваньне ў ваколіцах Віцебску шэрагу невядомых раней пахаваньняў.

Анатамічна адметнасьці знойдзеных парэшткаў ахвяраў расстрэлаў і рэчы, якія ім належалі, паднятыя зь ямінаў вайскоўцамі 52 пошукавага батальёну падчас палявых работ, сьведчаць, што забойствы зьдзяйсьняліся ў даваенны пэрыяд. На падабенства пахаваньняў ва ўрочышчы Хайсы з пахаваньнямі ў Курапатах зважыў у сваёй справаздачы па выніках сумеснай працы з пошукавікамі 52-га батальёну і археоляг інстытуту гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Алег Іоў.

Пацьвярджаюць гэтую інфармацыю і мясцовыя жыхары, якія альбо самі, альбо ад сваіх бацькоў добра ведаюць пра існаваньне адмысловага палігону сьмерці ў мясцовым лесе. Больш за трыццаць аўдыё– і відэасьведчаньняў ад жыхароў вёсак Мазалава, Лужасна, Хайсы, Дрыкольле і гораду Віцебску сабраныя актывістамі ініцыятывы.

Аднак, не зважаючы на наяўнасьць пераканаўчых фактаў, прадстаўнікі ўлады да сёньняшняга часу не пагаджаюцца прызнаць, што знойдзеныя парэшткі належаць ахвярам савецкага таталітарызму.

Абурае і той факт, што частка знойдзеных парэштках ужо пахаваная пад выглядам ахвяраў фашызму на вайсковым мэмарыяле станцыі Лосьвіда. Не паддаецца ніякаму цьвярозаму разуменьню і татальная адмова ўсіх дзяржаўных ворганаў і арганізацыяў даваць якую-кольвек канкрэтную інфармацыю сябрам ініцыятывы па выніках дасьледаваньняў і экспэртызаў, якія імі праводзіліся ў зьвязку са знаходкамі парэшткаў рэпрэсаваных.

На сходзе было адзначана, што працаваць і ў новым годзе, відаць па ўсім, таксама давядзецца ў няпростых умовах, калі ўлады адмаўляюць грамадзкасьці ў доступе да інфармацыі і ігнаруюць ініцыятывы актывістаў.

Распавёўшы, што арганізацыя стала ляўрэатам прэміі "Чэмпіёны грамадзянскай супольнасьці" ў намінацыі "Новая ініцыятыва", Ян Дзяржаўцаў зазначыў, што прыемна, калі дзейнасьць сяброў ініцыятывы заўважаная і вылучаная сярод цэлага шэрагу няўрадавых арганізацыяў.

Даведаліся прысутныя і пра тое, што сёлета будзе працягнутая праца па афіцыйнай рэгістрацыі арганізацыі. Дзеля гэтага трэба выправіць памылкі, выяўленыя падчас першай няўдалай спробы зарэгістравацца. Ужываньне ў статуце арганізацыі выразаў, напісаных тарашкевіцай, і памылкі ў адрасах рэгістрацыі ці назвах месца працы заяўнікаў паслужылі для ўладаў фармальнай падставай для адмовы.

Далей размова пайшла пра пляны дзейнасьці на 2018 год. Сябра ініцыятывы Кастусь Смолікаў прапанаваў зьвярнуцца ў аблвыканкам, а пры неабходнасьці і ў пракуратуру, са скаргай на дзеяньні Віцебскага райвыканкаму ў сувязі з адмовай азнаёміць грамадскасьць з выніковымі справаздачамі археолягаў Вадзіма Таміліна і Алега Іова пасьля пошукавых работ 2017 году.

Аднак першым у плян увайшло патрабаваньне да ўладаў аб прызнаньні тэрыторыі, абмежаванай выяўленымі ў лесе даваеннымі пахаваньнямі, месцам масавых расстрэлаў грамадзянаў Беларусі органамі НКВД. Праўда, зыходзячы зь сёньняшняга стаўленьня ўладаў да гэтай тэмы, спадзеваў, што яны станоўча адрэагуюць на гэтае патрабаваньне, мала.

Сярод іншага ў мэтах шырэйшага азнаямленьня грамадзкасьці зь дзейнасьцю ініцыятывы "Хайсы" было прапанавана зрабіць фотавыставу аб знаходках у расстрэльным лесе і людзях, якія спрычыніліся да справы аднаўленьня гістарычнай справядлівасьці.

Быў выказаны і намер аб стварэньні дакумэнтальнага фільму і кнігі, прысьвечаных "віцебскім Курапатам" і людзям, дзякуючы якім грамадзкасьць пра гэтую мясьціну даведалася.

С. Горкі
"Віцебская вясна"

ЭКАЛОГІЯ

ВОЗЕРУ ПАТРЭБНА ДАПАМОГА!

У 25 кіламетрах на паўночны захад ад Віцебска знаходзіцца возера Заронава, якое яшчэ гадоў 10 таму славілася сваёй чыстай празрыстай вадой і шыкоўнай рыбалкай. Тут вадзіліся ракі, судак.

Цяпер жа з боку вёскі Заронава тыя ж 10 гадоў у возера зліваецца каналізацыя, паколькі ачышчальныя збудаванні Заронаўскага сельсавета даўно прыйшлі ў занядбалы стан. Пра гэта ведае кіраўніцтва саўгасу, сельсавета, раённая ўлада, але аніякіх мер па ўратаванню возера ад каналізацыйных стокаў не прадпрымаецца.

Таму і звяртаюся менавіта ў Міністэрства. Просьба правесці якасны навуковы маніторынг стану возера Заронава, пагрозы яму, экалагічнага стану асяроддзя, знайсці вінаватых у дзікунскім стаўленні да народнага прыроднага багацця - возера Заронава і пакараць іх ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Калі збіраліся подпісы за прамоўцу БХД Алену Янушкоўскую, мясцовыя жыхары распавялі нам пра сваю вялікую бяду – пра жахлівы стан возера Заронава, ці як яго тут называюць, Заронаўскага. Мы запрасілі журналістаў, каб усім распавесці пра гэтую праблему.

Зараз ў Міністэрства прыродных рэсурсаў адпраўлены электронны зварот з просьбай правесці якасны маніторынг стану возера і яго асяроддзя. Наступны крок актывістаў БХД – гэта збор подпісаў сярод жыхароў Заронава і навакольных вёсак пад калектыўным зваротам да ўлад з патрабаваннем ўратаваць возера. І зараз ужо не так значна, ці стане Алена Янушкоўская тут дэпутатам. Нам душа баліць за наш край.

Таццяна Севярынец

Чытайце сайт
Віцебскага раёна:
http://vicebskreg.by

КРЫМІНАЛ

РАЗБОЙНЫ НАПАД

19 студзеня пад Віцебскам на таксіста з нажом напалі пасажыры - маладая пара - але кіроўцу ўдалося вырвацца і выклікаць падмогу.

Дзяўчыну і хлопца кіроўца таксі, які працаваў у новай прафесіі ўсяго другі дзень, падабраў ўвечары ля чыгуначнага вакзалу. Кліенты папрасілі адвезці іх у Вярхоўе Віцебскага раёна. Калі машына прыехала ў канчатковую кропку маршруту, мужчына дастаў нож і, патрабаваў аддаць выручку, потым нанёс таксісту рэзаныя раны шыі і перадплечча.

Кіроўца здолеў выскачыць з аўтамабіля, пасля чаго тыя, хто нападаў з'ехалі на захопленым таксі. У 22:45 пацярпелы паведаміў аб разбойным нападзе ў міліцыю і сваім калегам. У Віцебску і шасці бліжэйшых раёнах абвясцілі план «Перахоп».

Аднак віцебскіх Боні і Клайда першымі знайшлі таксісты, ім дапамог аўтамабіліст, які заўважыў кіроўцу на дарозе. Кінутую машыну пацярпелага знайшлі каля вёскі Трэгубцы, а ў канаве непадалёк хавалася парачка злодзеяў. Таксісты схапілі іх і пазней перадалі міліцыянтам.

Праваахоўныя органы ўстанавілі, што разбойны напад на таксіста здзейсніў 25-гадовы беспрацоўны мужчына і яго 22-гадовая сужыцелька, якая знаходзіцца ў дэкрэтным адпачынку. Хлопец і дзяўчына затрыманыя, пра гэта паведамілі ў прэс-службе УУС Віцебскага аблвыканкама.

А.Смаленскі

МЯСЦОВАЯ КАМПАНІЯ

НОВЫ «ЦЫРК»?

20 студзеня адбылося паседжанне Віцебскай раённай выбарчай камісіі па скарзе прамоўцы Беларускай хрысціянскай дэмакратыі на адмове ёй з боку Заронаўскай сельскай камісіі ў рэгістрацыі кандыдатам у дэпутаты ў сельсавет нібыта па прычыне несапраўднасці трох подпісаў.

Старшыня камісіі С.І. Анікееў агучыў павестку, дзе празнамі пунктамі разглядалася скарга актывісткі, і скаргу аднаго з тых, у подпісу якога камісія "сумнявалася", нават не зазірнуўшы да яго ў хату, - спадара Хлусевіча. Менавіта на скаргу Хлусевіча Алена Янушкоўская абапіралася ў сваёй скарзе.

"Сябра маёй ініцыятыўнай групы, які прыйшоў са мной як сведка, у прысутнасці якога бралася большасць галасоў, быў выдалены з залі паседжання. Разглядалася сведчанне старшыні Заронаўскай камісіі Л.Д.Несмяянавай, якая дрыжачым голасам распавяла пра іх сумневы ў подпісах братоў Уласенка (двух з трох, на падставе чаго мне адмовілі ў рэгістрацыі). Заявы, што напісалі браты Уласенкі мне не паказалі. Слова прыйшлося браць насуперак адмовы мне ў ім. Мяне ўвесь час перабівалі, збівалі, правакавалі на нервовы зрыў, пачалі патрабаваць дэманстрацыі нейкіх законаў наконт запаўнення выбарчых лістоў", - распавяла прамоўца.

"Гэта быў сапраўдны цырк! Я шмат чаго пабачыла ў сваім нялёгкім жыцці, сустракалася з рознымі людзьмі, начальнікамі, але такога вычварэнства, такой дэманстратыўнай знявагі яшчэ не бачыла. Камісія адмовілася слухаць сведчанні сябра маёй ініцыятыўнай групы, з разгляду скаргі майго аднавяскоўца Хлусевіча мяне выдалілі, а рашэнне аб пацверджанні маёй нерэгістрацыі выдадуць у панядзелак. Ну што ж, дадам яго да скаргі ў абласную камісію. Хацяў жоўпэўнена, што там будзе другі акт гэтага марлезонскага балета", - адзначыла Алена Янушкоўская.

А.Васільеў

ЭКАНОМІКА

МАДЭРНІЗАЦЫЯ ПА-БЕЛАРУСКУ

Эканамічная сітуацыя ў краіне няспынна паляпшаецца, расце вытворчасць і прыбыткі. Гэтак сцвярджаюць урадоўцы. Але пры гэтым дзяржаўныя прадпрыемствы атрымліваюць з бюджэту ўсё новыя субсідыі. Фармальна — на мадэрнізацыю. Якія яна дае вынікі, і колькі грошай вымывае з нашага бюджэту?

Кампенсаваць адсоткі па крэдытах і даць грошай на абаротныя сродкі. Гэткія бюджэтныя датацыі для «Камволю» на гэты год прадугледжвае пастанова Савету Міністраў Беларусі, абнародаваная 19 студзеня 2017 года на Нацыянальным прававым партале.

Мадэрнізацыю «Камволю», на якую сышло чатыры гады і больш за $ 100 млн бюджэтных грошай, абвясцілі завершанай яшчэ пазалетась, а месяц таму прадпрыемства ўрачыста наведаў Аляксандр Лукашэнка, дзе яму адрапартавалі аб дасягнутых поспехах. Чаму ж нібыта прыбытковае мадэрнізаванаепрадпрыемства патрабуе датацыяў?

Яшчэ адзін прыклад – Віцебская гідраэлектрастанцыя На яе пабудову было выдаткавана $190 млн бюджэтных грошай. Летась новая ГЭС нарэшце распачала працу. Але праз інжынерныя пралікі, пасля запуску яна пачала заліваць шахты суседняга прадпрыемства «Даламіт», на якіх працуюць 850 чалавек. Як вынік, істотная частка электраэнергіі, якую выпрацоўвае ГЭС, пабудаваная за $ 190 млн, ідзе на тое, каб адпампоўваць ваду з тых кар'ераў. На выпраўленне стратаў ад гэтага Мінфін мінулым летам выдаткаваў больш грошай, чым каштавала сама ГЭС.

Паводле Камітэту дзяржкантролю, у 2016 годзе на падтрыманне дзяржпрадпрыемстваў Менск накіроўваў больш за Br 3 млрд новых рублёў. Місія Міжнароднага валютнага фонду, якая наведвала Беларусь мінулай восенню, зноў адзначыла, што праблема неэфектыўнасці дзяржаўнай прамысловасці ў Беларусі не вырашаецца праз адміністратыўную мадэрнізацыю – праз надзвычай нізкую эфектыўнасць гэтых інвестыцыяў. На думку фонду, адмова ўладаў ад рэформаў у гэтай галіне, у сярэднетэрміновай перспектыве пагражае абваліць дзейную фінансавую стабілізацыю.

Станіслаў Івашкевіч
«Белсат»

ПАЧАТАК

БУДНИ МОЛОДОГО СПЕЦИАЛИСТА

Врач-терапевт заведующий Запольской участковой больницей Людмила Беляева в должности несколько месяцев, но успела завоевать авторитет среди коллег, уважение — у пациентов. Для сельского населения она — и медик, и психолог, и «средство массовой информации».

После окончания Витебского государственного медицинского университета Людмила Беляева чуть более года отработала по месту жительства — в Должанской врачебной амбулатории. На обслуживании — более тысячи взрослого населения из восьми деревень.

Знания из «книжной» плоскости быстро переместились в кабинеты учреждения здравоохранения. В помощниках — опытные коллеги и руководство городской поликлиники № 7 во главе с главврачом Людмилой Алексеевой.

Молодой специалист убеждена, что и на селе можно расти и развиваться, причем быстрее, чем в крупном мегаполисе. Главный фактор — надо хорошо и с полной отдачей сил трудиться. А это все про Людмилу Беляеву.

Чуть больше двух месяцев назад она возглавила коллектив Запольской участковой больницы. Не искала возможностей избежать «участи», хотя знала, что запольский край — не ближний свет. С первых дней включилась в работу, а она у заведующей многопрофильная. В подчинении не только медперсонал, но и свой штат хозяйственной группы, который должен обеспечить круглосуточную жизнеспособность учреждения. В участковой больнице никогда не пустуют соцкойки. В настоящий момент все они, а это 20 единиц, заняты.

— Даже без повода захожу проведать стариков. В большинстве своем они — люди одинокие. Чтобы не чувствовали себя таковыми, персонал больницы старается окружить их вниманием и заботой. В новогодние и рождественские дни общими стараниями создали им праздничную атмосферу, — рассказывает Людочка, как ее ласково называют бабушки и дедушки.

А она, несмотря на всю свою занятость, обязательно найдет время, чтобы поговорить с ними о жизни. Родным человеком стала врач для Марии Михайловны Дмитроченко, Тамары Александровны Дятловой и других. Только слова благодарности адресуют в ее сторону пожилые люди.

Работы у Беляевой хватает. В первой половине дня — прием пациентов, который два раза в неделю Людмила ведет с медсестрой Тарасенского ФАПа Еленой Ляховец, во второй — обслуживание вызовов на дому. «Путешествовать» приходится между 33 деревнями.

— В моей докторской сумке всегда есть все необходимое, чтобы оказать помощь тем, кто в ней нуждается, — говорит молодой специалист. — Благо на участке есть машина, это делает медицинского работника мобильным человеком.

Пациенты же отмечают, что всякий раз врач заканчивает пояснения особенностей заболевания, методики лечения и контроля на оптимистичной ноте, давая понять, что главное болезнь не запускать. Добрый взгляд, легкая улыбка окончательно убеждают болящих в искренности врача и возможности полноценной жизни.

По словам Людмилы Беляевой, сельские пациенты отличаются от городских. Есть интересный момент. В городе врач работает до определенного времени. Никому из больных там в голову не придет вечером, когда двери учреждения здравоохранения закрыты, пойти домой к своему терапевту. Вдеревне за помощью приходят и ночью, и с утра. Жалобы бывают как серьезными, с которыми действительно лучше не затягивать, так и совсем неожиданными.

— Консультацию медика деревенский житель может получить и в очереди за хлебом в автолавке, — улыбается молодой специалист.

Но независимо от места жительства каждый должен следить за состоянием своего здоровья. Девушка уверена, что оно зависит не столько от прописанных лекарств, сколько от изменений, на которые человек способен в отношении себя и собственных привычек.

— Ответственное отношение к здоровью заключается в отказе от вредных привычек, ведении активного образа жизни, контроле веса, включении в рацион питания обогащенных витаминами продуктов, а также прохождении ежегодной диспансеризации, — говорит Людмила Беляева.

Неиссякаемый оптимизм и сопереживание каждому больному, сочетаемые с профессионализмом, и есть фундаментальная составляющая эффективности работы врача. Искреннее отношение к людям всегда имеет первостепенное значение. Фальшь деревенские определяют быстро и безошибочно. Потому доброе слово при оказании врачебной помощи лечит больных эффективнее иных лекарств и современной аппаратуры, возможно, поэтому и называют медиков людьми светлой души.

— Здоровые пациенты, их счастливые лица и слова благодарности — лучшее доказательство того, что я не зря пришла в эту профессию, — заключает Людмила.

К слову. В сфере здравоохранения работает и младшая сестра Людмилы Светлана. Педиатра Соболеву хорошо знают маленькие пациенты Должанской, Коптянской и Шапечинской амбулаторий.

Татьяна Диканова
«Жыццё Прыдзвіння»

ЗДАРЭННІ

АВТОБУС ПРОТАРАНИЛ САМОСВАЛ

17 января около 12 часов на 12 километре дороги Витебск — Городок рейсовый автобус № 336 на Мазолово столкнулся с самосвалом «Камаз».

ДТП произошло на 12 километре трассы Р115: ехавший в сторону Городка «ПАЗ-4234» проехал на запрещающий сигнал светофора, не пропустил грузовик и врезался в него с левой стороны в районе топливного бака.

В маршрутном автобусе ехали три пассажира. Ни они, ни водители обоих транспортных средств не пострадали, об этом сообщил начальник отделения агитации и пропаганды ГАИ УВД Витебского облисполкома Александр Казючиц.

По результатам анализов оба водителя — и автобуса, и самосвала — на момент дорожно-транспортного происшествия были трезвы, алкоголя в их крови экспертиза не обнаружила.

А.Адамов

УЗГАРАННЕ Ў КВАТЭРЫ

20 студзеня 2018 г. у 21-40 паступіла паведамленне аб пажары ў кватэры па вул. Дружная, д. 1 ў вёсцы Хаценічы Летчанского сельскага Савета Віцебскага раёна.

У выніку пажару ў аднапакаёвай кватэры ў пакоі 3х5 м закураны сцены, пашкоджана маёмасць. Гаспадар кватэры 1956 г.н., пенсіянер з атручваннем прадуктамі гарэння шпіталізаваны ва ўстанову аховы здароўя. Прычына пажару высвятляецца.

Выпадкаў узгарання ў кватэрах і дамах Віцебскага раёна становіцца менш, колькасць ахвяр і пацярпелых таксама памяншаецца, але па-ранейшаму, першыя радкі займаюць неасцярожнае курэнне ў нецвярозым выглядзе і ўсе іншыя так званыя прычыны, якія звязаныя з "чалавечым фактарам".

А.Адамаў

КРЫМІНАЛ

СЛЕДОВАТЕЛИ ПРОСЯТ ПОМОЩИ

Следственным управлением УСК по Витебской области принято к производству уголовное дело, возбужденное Витебским РОСК, о дорожно-транспортном происшествии, в котором пострадал пешеход.

Установлено, что 27 декабря автомобиль Volvo 460 под управлением 35-летней женщины двигался по 11 км автодороги Витебск-Городок в направлении областного центра. Около 06 часов 12 минут на территории Витебского района совершил наезд на находившегося на проезжей части мужчину, который был в состоянии алкогольного опьянения. Светоотражающие элементы на одежде пешехода отсутствовали.

В результате дорожно-транспортного происшествия 53-летний мужчина получил телесные повреждения в виде перелома обеих костей правой голени. Для оказания медицинской помощи он доставлен в учреждение здравоохранения.

В отношении водителя возбуждено уголовное дело по признакам преступления, предусмотренного ч.2 ст.317 Уголовного кодекса Республики Беларусь.

С целью установления обстоятельств наезда, проверки версий потерпевшего и подозреваемой, следователи обращаются с просьбой к гражданам, которые стали свидетелями аварии, сообщить об этом по телефону оперативно-дежурной службы УСК по Витебской области +375333998044(круглосуточно) или в следственное управление по телефону 8 (0212) 462042.

А.Адамов

АБ'ЯВА

Каб атрымліваць кожны нумар газеты "Дзвінскі Узгорак" паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэдефануйце.

Калі парушаны вашы правы спажыўца, працаўніка, то даем эфектыўныя парады па абароне права і пошуку бясплатных юрыстаў. Звяртайцеся на адрас газеты "Дзвінскі Ўзгорак".

Наша газета стала размяшчацца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

ПАЛІТАЛОГІЯ

ЧАМУ НЕ АТРЫМЛІВАЕЦЦА СТВАРЫЦЬ «ПАРТЫЮ ЎЛАДЫ»

Прапрэзідэнцкая партыя — гэта інструмент мабілізацыі насельніцтва для рэалізацыі задач яе кіраўніцтва.

Галоўнымі характарыстыкамі сучаснага свету з'яўляюцца няпэўнасць, складанасць і разнастайнасць. Каб праілюстраваць гэту глабальную выснову, звернемся да абстрактнага прыкладу. І тут мне спатрэбіцца машына часу, з дапамогай якой я прапаную чытачам перамясціцца на 500 гадоў у мінулае.

Уявім на хвіліну сярэднестатыстычную маладую сям'ю (французскую, напрыклад, ці кітайскую, прынцыповага значэння не мае), у якой нарадзіўся першынец. З верагоднасцю больш за 90% гэта будзе сялянская сям'я. Здзіўляцца гэтаму не варта: у сярэднявечны асноўным заняткам насельніцтва была сельская гаспадарка. Для асабліва дапытлівых адзначу, што, нават згодна з перапісам 1897 года, гарадское насельніцтва ў Расійскай імперыі складала 13,4% (у Беларусі — 14,5%).

А зараз — увага! — пытанне. Дакладней, два пытанні. Ці турбавала маладых бацькоў прафесійная будучыня першынца, і якую прафесію, на вашу думку, ён бы абраў?

Нягледзячы на тое, што ні аўтар «Азбукі паліталогіі», ні большасць яго чытачоў не з'яўляюцца спецыялістамі па гісторыі сярэднявечча, думаю, што пошук адказаў на гэтыя пытанні не выклікае ніякіх складанасцяў, бо праблемы выбару, тым больш выбару прафесійнага, для чалавека сярэднявечча не існавала.

Калі ён нарадзіўся ў сям'і селяніна, дык станавіўся селянінам, калі ў сям'і ганчара — ганчаром. Калі жяму пашчасціла нарадзіцца ў сям'і, напрыклад, герцага Бекінгема, то першынец атрымаў бы ў спадчыну тытул і маёнткі, а астатнім нашчадкам па мужчынскай лініі была б наканаваная кар'ера вайскоўцаў, чыноўнікаў ці святароў.

А зараз вернемся ў сучаснасць. У кожнага чытача ёсць родныя ці знаёмыя дзеці малодшага школьнага ўзросту. Якая прафесійная будучыня іх чакае? Адказаць на гэта пытанне сёння не зможа ніхто, у тым ліку і бацькі дзяцей, колькі б намаганняў яны для гэтага ні прыкладалі. Працытую сам сябе: «галоўнымі характарыстыкамі сучаснага свету з'яўляюцца няпэўнасць, складанасць і разнастайнасць». Таму праз 15 гадоў шмат хто з сённяшніх першакласнікаў будзе асвойваць прафесіі, якія яшчэ нават не існуюць.

Паводле рэцэпту Навуходаносара

Аднак пяройдзем да азбукавага аналізу. Тут мне спатрэбіцца закон неабходнай разнастайнасці Уільяма Эшбі: «Каб кіраванне сістэмай было магчымым, разнастайнасць кіруючых дзеянняў павінна быць не меншай за разнастайнасць абурэнняў на ўваходзе ў сістэму». Для замацавання думкі можна прывесці і фармулёўку Стафарда Біра: «Адэкватнае кіраванне можа быць забяспечана толькі ў тым выпадку, калі разнастайнасць сродкаў кіраўніка як мінімум не меншая, чым разнастайнасць кіраванай ім сітуацыі».

У гады маёй студэнцкай маладосці на занятках па марксісцка-ленінскай філасофіі мне даходліва патлумачылі, што законы прыроды аб'ектыўныя, г.зн. дзейнічаюць незалежна ад чалавечай свядомасці. Мы можам ведаць законы і дзейнічаць у адпаведнасці з імі, а можа не ведаць — і выбудоўваць свае паводзіны «ад жыцця». Законам ад гэтага не горача і не халадна, чаго не скажаш пра выніковую эфектыўнасць нашых намаганняў.

Хочам мы гэтага ці не, але чара нявызначанасці, ускладнення і разнастайнасці не абмінула і беларускае грамадства. Чым жа адказваюць на выклікі адзіны палітык (АП) і калектыўны вертыкальшчыкаў, згуртаваны пад яго кіраўніцтвам? Гэта не таямніца: калі адкінуць прапагандысцкае бла-бла-бла, усё зводзіцца да СПРАШЧЭННЯ, і ў першую чаргу — да спрашчэння сродкаў кіравання!

За прыкладамі далёка хадзіць не трэба. 7 снежня АП разгледзеў кадравыя пытанні. Сярод прызначэнцаў — кіраўнікі адміністрацый раёнаў і старшыні райвыканкамаў — вертыкаль. Для тлумачэння мне спатрэбіцца цытата з Пaслання–2017: «Дрэнная гэта ці добрая вертыкаль улады — кожнаму не дагодзіш. Але гэта тое, што трымае нашу краіну».

Згодна з ужо цытаваным вышэй Уільямам Эшбі, «узровень разнастайнасці элементаў, якія складаюць сістэму, вызначае ўзровень яе стабільнасці... Чым багацейшая складаная сістэма на разнастайнасць сваіх элементаў, тым яна стабільнейшая». Беларуская мадэль трымаецца на ўладнай вертыкалі. З гэтым не паспрачаешся. Але вертыкаль — нешта з часоў вавілонскага цара Навуходаносара (1127–1105 да н. э.). Прасцей і прыдумаць немагчыма!

Таму «адзіны палітык» і паўтарае як замову: «Стабільнасць, стабільнасць, стабільнасць, няма нічога больш важнага за стабільнасць». І ён мае рацыю. Ой як няпроста ў наш час падтрымліваць стабільнасць сістэмы, пазбаўленай гарызантальных сувязяў. Гэта як тэлевежа ў Калодзішчах, але толькі без расцяжак.

7 снежня былі прызначаныя і два рэктары ўніверсітэтаў. Ну што тут можна сказаць? Не дараслі яшчэ беларускія «таварышы навукоўцы, дацэнты з кандыдатамі» да права самастойна выбіраць сабе кіраўніка. Да выбараў кіраўніка дзяржавы дараслі, а да выбараў кіраўнікоў універсітэтаў — не.

А гэта ўжо выключна палітыка!

Яшчэ адзін прыклад намаганняў АП па спрашчэнні — чарговая няўдалая спроба РГА «Белая Русь» трансфармавацца ў партыю. Здавалася б, ніякіх аб'ектыўных перашкодаў для гэтага няма, і, паводле заявы старшыні РГА — не апошняга чалавека ва ўладнай іерархіі Аляксандр Радзькова, — масавасць аб'яднання дапамагае яго чальцам знаходзіцца ў глыбокім жывым кантакце з людзьмі, адчуваць змены і вастрыню сацыяльных праблем. Акрамя таго, інтэлектуальны патэнцыял аб'яднання таксама значны. Ён дазваляе весці працу па асэнсаванні тэндэнцый, якія адбываюцца ў краіне, і магчымых траекторый развіцця беларускага грамадства.

«Ну і файна», — скажа чытач. Аднак ёсць адно «але». Як растлумачыў яшчэ ў студзені 2012 года ў праграме «Карціна свету» на канале «РТР-Беларусь» акадэмік Анатоль Рубінаў, АП не хоча ператвараць РГА у партыю, бо ён баіцца наменклатурнай партыі.

Аўтары бестселера «Гвалт і сацыяльныя парадкі» нобелеўскі лаўрэат Дуглас Норт, Джон Уоліс і Бары Вайнгаст прапануюць новы погляд на праблему гвалту, згодна з якім большасць грамадстваў, якія належаць да «натуральных дзяржаваў» (НД), абмяжоўваюць гвалт пры дапамозе палітычнага маніпулявання эканомікай шляхам стварэння прывілеяваных груп інтарэсаў. З іншага боку, сучасныя грамадствы ствараюць парадак адкрытага доступу (ПАД) да эканамічных і палітычных арганізацый, стымулюючы палітычную і эканамічную канкурэнцыю.

Сваё прывілеяванае становішча эліты НД падтрымліваюць за кошт манапольнага права на стварэнне арганізацый, якія карыстаюцца падтрымкай дзяржавы. Даючы доступ да гэтых прывілеяў толькі чальцам пануючай кааліцыі, эліты ствараюць надзейныя стымулы супрацоўнічаць, а не змагацца адзін з адным. Так палітычная сістэма НД маніпулюе эканамічнай сістэмай для стварэння рэнты, якая затым забяспечвае палітычны парадак…

(скарочана)

Сяргей Нікалюк
"Новы час"

ЧАРГОВЫ ДЭКРЭТ

БЫЎ «ДАРМАЕДЗКІ» ПАДАТАК — СТАНУЦЬ «ДАРМАЕДЗКІЯ» ТАРЫФЫ

Мой знаёмы «дармаед» Віктар пра новы прэзыдэнцкі дэкрэт даведаўся з майго тэлефанаваньня. І вельмі ўзрадаваўся, што ад яго нарэшце адчэпяцца і ня будуць больш спаганяць «дармаедзкі» збор.

Віктар жыве ў вёсцы на Гарадзеншчыне. Калісьці працаваў мэханікам у калгасе, але калі заробак там зьнізіўся меней як да ста даляраў за месяц, кінуў гэтую безнадзейную справу і падаўся на расейскія будоўлі. Звычайна ён праводзіць у Маскве і Падмаскоўі некалькі месяцаў, будуе там разам з брыгадай такіх жа гастарбайтэраў багатым расейцам катэджы, робіць рамонты ў кватэрах — потым вяртаецца дамоў на адпачынак. І так — ужо другі дзясятак гадоў запар.

У Віктара сям'я, двое ўжо амаль дарослых дзяцей, невялікая хатняя гаспадарка. Жонка працуе настаўніцай. У раскошы сям'я не купаецца, але і не бядуе.

Крыху астуджаю радасьць Віктара згадкай пра тое, што ад «дармаедаў» улады ўсё ж не адчэпяцца: іх зьбіраюцца прымусіць аплочваць «датаваныя дзяржавай паслугі». Але Віктара гэта ня надта турбуе.

— А якія гэта паслугі яны за мяне аплочваюць? Хата ў мяне свая. Вада — з уласнага калодзежа. За дровы і торфабрыкет плачу без усялякіх ільготаў. У нас тут у вёсцы ніякай ЖКГ увогуле няма.

Нагадваю пра адукацыю, пра мэдыцыну. Тут Віктар задумваецца.

Адна дачка ў яго вучыцца на платным аддзяленьні ў Горадні, ва ўнівэрсытэце. Другая — заканчвае школу.

— Дык што, мяне цяпер за школу прымусяць плаціць? А тое, што жонка ў гэтай школе дваццаць гадоў працуе — не залічыцца? Ды і з Канстытуцыі ж, здаецца, права на бясплатную сярэднюю адукацыю не выкрэсьлівалі... А што да мэдыцыны. У нашай раённай паліклініцы бясплатна можна хіба толькі ў чарзе пасядзець. Нядаўна трэба было зуб лячыць — плаціў за ўсё напоўніцу...

Увогуле, ніякіх пэўных адказаў на сапраўды балючыя для беларускага грамадзтва праблемы беспрацоўя і галечы новы прэзыдэнцкі дэкрэт не дае.

Давайце ўважліва ўчытаемся ў тэкст. Хто цяпер падпадае пад дзеяньне дэкрэту, каго будуць лічыць дармаедам? Гэта «вызначыць урад у найбліжэйшы час».

А за якія канкрэтна паслугі давядзецца плаціць «дармаедам» па максымальных тарыфах? Такі пералік складуць чыноўнікі да 1 красавіка 2018 году. А хто будзе кантраляваць, весьці ўлік, вызначаць падвышаныя тарыфы і вызваляць ад іх? Правільна, усё тыя ж чыноўнікі, а дакладней — адмыслова створаныя пастаянныя камісіі, у якія ўвойдуць дэпутаты, адмыслоўцы службы занятасьці, ЖКГ, міліцыі і г.д.

Карацей кажучы, хто пэўна не застанецца бяз справы і бяз добрых заробкаў — дык гэта чыноўнікі. І ўвесь дэкрэт — ня столькі пра «дармаедаў», колькі пра пашыраньне чыноўніцкай улады над чалавекам.

А што да «дармаедаў», то ім патрэбныя зусім не чыноўніцкія камісіі і ня іхная бурная дзейнасьць у справе складаньня ўсё новых абмежавальных сьпісаў і правілаў. Калі заробку калгаснага мэханіка Віктару будзе хапаць на тое, каб утрымліваць сям'ю — можаце быць пэўныя, ні пра якую Расею ён і думаць ня будзе. Але дзеля гэтага, напэўна, давялося б адмысловым дэкрэтам абавязаць чыноўнікаў ствараць працоўныя месцы ў калгасе, а не «адмысловыя камісіі».

Валянцін Жданко
"Радыё Свабода"

БУДУЧАЯ КАМПАНІЯ

ЧЕМ КОЗЫРНЕТ ЛУКАШЕНКО В НОВОЙ ИЗБИРАТЕЛЬНОЙ КОМПАНИИ?

«Стабильность» и «мирное небо» уже не катят, особого роста благосостояния не предвидится... Белорусские негосударственные СМИ принялись обсасывать тему досрочных выборов. Ее вольно или невольно разогревает председатель Центризбиркома Лидия Ермошина.

Фишка в том, что по календарю ЦИК следующие президентские и парламентские выборы практически совпадают во времени: для первых дедлайн — 30 августа, для вторых — 10 сентября 2020 года. В интервью телеканалу«Беларусь 1» Ермошина в очередной раз заявила, что эти кампании надо разводить во времени.

Причем на этот раз глава ЦИК высказалась с особой уверенностью и конкретикой: «Я думаю, в конце 2019 года надо проводить какую-то избирательную кампанию. Ноябрь 2019-го — идеальный период для этого».

А вдруг избиратель проснется?

А вот мотивация у Ермошиной — та же, что и звучала раньше. Причем достаточно откровенная: «...Две избирательные кампании очень здорово политизируют атмосферу, что не идет на пользу обществу, потому что может дестабилизировать политическую и общественную обстановку».

Вообще-то выборы на то и выборы, чтобы политизировать атмосферу, ставить ребром вопрос о власти. Но это где-нибудь на гнилом Западе.

Для белорусских же правящих кругов идеал — политически коматозное общество. Иначе обыватель, возбужденный агитацией, полемикой, может (тьфу-тьфу) прийти к выводу, что нынешняя верхушка режима засиделась в креслах. Так что лучше пусть ходят на участки без вредных мыслей, пусть, как сомнамбулы, механически (гражданский долг и все такое) вбрасывают бумажки в ящики, а дальше уж — не их ума дело.

Конечно, высказывания Ермошиной о желательных сроках выборов не стоит торопливо трактовать как ретрансляцию уже принятого на самом верху решения.

Проведет ли Лукашенко выборы со сдвигом по фазе?

Вспомним: в прошлом году глава ЦИК несколько раз анонсировала совещание у президента по изменению избирательного законодательства. Но никакого совещания мы так и не дождались.

При этом местные выборы, назначенные на 18 февраля, разворачиваются не только по старым законам, но и по старому скучному сценарию — со старательным отсевом «пятой колонны». Пока — на этапе формирования избирательных комиссий, но легко предвидеть, что и в Советы оппозицию пускать не разгонятся (ну разве что в гомеопатических дозах для блезира — показать прогресс гнилой Европе). При этом оппозиционеры и сами не блистают массовым участием: ресурсов и мотивации кот наплакал.

Однако в принципе Александр Лукашенко наверняка склонен разделять мысли главы ЦИК, что политизация народонаселения вредна для устоев. И потому какие-то из грядущих выборов с большой долей вероятности будут приближены…

Слоган — дело второе

Впрочем, ни к 2019, ни к 2020 году больших достижений в активе Лукашенко не предвидится. Международные эксперты прогнозируют на этот период скромный — в районе 2% — рост белорусской экономики.

Правительство пыжится, называет цифры повыше, но и для него предел мечтаний — выйти на «траекторию пятилетки». А ее параметры сами по себе более чем скромны. В 2020 году по отношению к 2015-му рост реальных располагаемых денежных доходов населения запланирован лишь в пределах 9,5-11,6%. На практике же экономика два года вообще была в рецессии, доходы проседали.

Иначе говоря, даже если не случится каких-то внешних шоков (перед которыми наша нереформированная, зависимая от России экономика очень уязвима), то к новым выборам средняя зарплата белорусов вряд ли сильно превысит пресловутую тысячу рублей, или те же 500 долларов в эквиваленте, что Лукашенко как великий подарок преподнес к выборам 2010 года.

В грядущей же кампании подавать как великое достижение то, что протоптались на месте целое десятилетие, — совсем уж не комильфо. Не поймет даже невзыскательный белорусский электорат.

Так станет ли бессменный президент искать под выборы какой-то новый слоган, новую ключевую идею с учетом того, что замусоленный лозунг стабильности уже не катит (как и «мирное небо»: шок от украинских событий уже прошел), а резкого роста доходов не предвидится?

Действующему белорусскому руководителю, как и Владимиру Путину, который чувствует себя хозяином положения в стране, нет нужды «особо заморачиваться» предвыборным слоганом, полагает Карбалевич. По его словам, вполне могут быть взяты на вооружение все чаще слышимые в последнее время идеи развития, IT-страны…

Капремонт избирательной системы откладывается. Опять будет косметический

Он уверен, что по большому счету и парламентские, и президентские выборы пройдут по традиционному сценарию. Игра властей будет заключаться разве что в мелочах. Например — решат пропустить в Палату представителей не двух (как это было в 2016 году), а трех или четырех депутатов с репутацией инакомыслящих, считает аналитик.

Тем временем Ермошина в интервью БЕЛТА, опубликованном 15 января, вдруг довольно откровенно отметила, что при действующем законодательстве без больших денег либо без значительного административного ресурса собрать сто тысяч подписей для выдвижения на президентских выборах крайне сложно. Председатель ЦИК считает, что было бы неплохо снизить этот барьер, скажем до 70 тысяч.

Можно ли трактовать этот пассаж как намерение властей демократизировать выборы? Что ж, Западу эту вероятную новацию могут именно так и подать.

Однако скорее власти учитывают, что оппозиция стала слабее, беднее ресурсами, а общество — еще апатичнее (и политизировать его режим, как видим, не хочет). Но проводить выборы совсем без оппозиции было бы чересчур сурово даже для Беларуси.

Поэтому планку могут слегка снизить (70 тысяч тоже собрать непросто), при этом оставив в своих руках весь инструментарий, чтобы срезать неугодного претендента (выкопать много недействительных подписей за него и т.п.)…

Белорусские власти постараются, чтобы к очередным президентским выборам у нас подобной опасной фигуры как Навальный и близко не было. Все более усталому на вид, но явно отгоняющему мысли о пенсии официальному лидеру не нужны сюрпризы и нервотрепка.

Александр Класковский
"Белапан"

НАША ЎЛАДА

ПОЧЕМУ ОТ БЕЛОРУСОВ СКРЫВАЮТ СОСТОЯНИЕ ЗДОРОВЬЯ ЛУКАШЕНКО?

О здоровье главы государства белорусы могут судить только с его слов. В то время как другие главы государств через свои пресс-службы хвастаются отсутствием болезней, о состоянии здоровья Александра Лукашенко белорусы не знают ничего.

И Путин, и Трамп «абсолютно здоровы», а Лукашенко?

Президент США Дональд Трамп не имеет никаких отклонений в состоянии здоровья — таковы результаты проведенного обследования, заявил врач Белого дома Ронни Джексон.

На прошлой неделе 71-летний Трамп прошел трехчасовое всестороннее медицинское обследование — впервые после своего избрания на пост президента.

«У меня нет никаких опасений по поводу его когнитивных способностей или неврологических функций... Всё указывает на то, что президент здоров и будет оставаться таковым на протяжении всего своего срока», — цитирует врача Би-би-си. Ронни Джексон добавил, что во многом столь превосходные показатели объясняются тем, что Трамп никогда не курил и не употреблял алкоголь.

Вслед за данными о здоровье Трампа появилась информация, правда, не от врачей, о здоровье президента России Владимира Путин. "Могу вас заверить, что президент абсолютно здоров, может дать фору многим», — сказал пресс-секретарь Путина Дмитрий Песков журналистам, отвечая на вопрос, планируется ли по аналогии с докладом о состоянии здоровья президента США информировать о состоянии здоровья Путина.

Naviny.by задали такой же вопрос пресс-секретарю президента Беларуси Наталье Эйсмонт.

На вопрос, не планируется ли в Беларуси ввести практику информирования общественности о состоянии здоровья главы государства, Эйсмонт ответила: «Я не работаю в медучреждении. Я не медик и не провожу медосмотр. Пока я не могу дать ответ на этот вопрос, не могу сказать «да» и не могу сказать «нет».

Что ж, это означает, что и далее нам придется довольствоваться лишь словами самого президента и неизбежными в условиях информационного вакуума слухами…

Какие разговоры ходят вокруг здоровья президента?

Из-за закрытости информации о здоровье главы государства вокруг этой темы то и дело возникают слухи.

Так, 10 июля 2006 года многие СМИ получили электронное письмо якобы от анонимных сотрудников КГБ, в котором утверждалось, что «Лукашенко серьезно болен».

«Ни для кого уже не секрет, что после проведения президентских выборов Александр Лукашенко находился в критическом состоянии — у него случился инсульт», — среди прочего говорилось в письме.

Якобы именно по этой причине и переносилась инаугурация президента в 2006 году, а сам глава государства исчез с экранов телевизоров с 21 марта по 4 апреля.

В КГБ заявили, что это письмо — провокация, а в пресс-службе президента анонимную сенсацию назвали «уткой» и «ложью».

В том же 2006 году австрийское издание Der Standard со ссылкой на информированные круги сообщало, что Лукашенко лечился в Австрии в частной клинике Rudolfinerhaus. В клинике информацию не подтвердили.

Также ходили слухи, что Лукашенко выезжал на лечение в Швейцарию.

Известно, что в ноябре 2014 года Александру Лукашенко сделали операцию на коленном суставе. И это фактически единственный случай, когда о здоровье главы государства сообщили официально и достаточно подробно… Операцию делали в президентской больнице. Правда, в официальном сообщении не уточнялось, на какой ноге — правой или левой — проведена операция и какая она у Лукашенко по счету.

Почему мы имеем право знать?

Интерес к здоровью президента не является праздным, а напрямую касается государственных интересов. К тому же статья 11 закона «О президенте Республики Беларусь» гласит, что «президент может быть досрочно освобожден от должности при стойкой неспособности по состоянию здоровья осуществлять обязанности президента».

Интересоваться здоровьем человека, который стоит у руля вот уже более 20 лет, без которого не принимается ни одно важное для страны решение, не является вмешательством в личную жизнь, считает эксперт аналитического центра «Стратегия» Валерий Карбалевич.

Эксперт считает, что в отношении такой публичной персоны, как действующий президент, от которого зависит благополучие граждан целой страны, не может действовать понятие медицинской тайны. «От здоровья президента очень многое зависит в стране, поэтому народ должен быть информирован о состоянии здоровья главы государства», — заключил эксперт.

(скарочана)

Елена Спасюк
"Белапан"

Заснавальнік і рэдактар: Смолікаў Канстанцін Эдуардавіч

Адрас рэдакцыі: г. Віцебск, вул. 1-я Сенненская д.5, Тэл. +375-29-218-98-38, e-mail: kas_vit@tut.by
Газета выдаецца з лютага 2014 г.

Падпісана да друку 30.01.2018 у 15.10
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры падтрымцы аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.